

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність «облік і оподаткування»

Допускається до захисту
зав. кафедри обліку і оподаткування
Хомий к.е.н., доцент Хомовий С.М.
« 31 » _____ 11 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

«ОБЛІК І АНАЛІЗ ОРЕНДНИХ І ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ»
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДП «АНТОНОВ»)

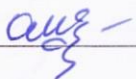
Виконав (ла)
Калінчик Юлія Вікторівна

Керівник
к.е.н., доцент Хомовий С.М.

Рецензент
к.е.н., Однорог М.А.

Я, Калінчик Юлія Вікторівна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2022 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Затверджую

Гарант ОП «Облік і оподаткування»

_____ д.е.н., професор Свиноус І.В.

« 1 » _____ 10 2021 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача

Калінчик Юлії Вікторівни

Тема «Облік і аналіз орендних і лізингових операцій» (за матеріалами ДП «Антонов»)

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. Теоретичні основи обліку та аналізу орендних і лізингових операцій.
2. Облік та аналіз орендних і лізингових операцій на авіаційному підприємстві ДП «Антонов».
3. Шляхи вдосконалення облік та аналіз бухгалтерських операцій на досліджуваному підприємстві.

Вихідні дані (за необхідності) – звітність ДП «Антонов».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	28.12.2021	<i>Хомовий С.М.</i>
Методична частина	31.05.2022	<i>Хомовий С.М.</i>
Дослідницька частина	06.09.2022	<i>Хомовий С.М.</i>
Оформлення роботи	15.10.2022	<i>Хомовий С.М.</i>
Перевірка на плагіат	01.11.2022	<i>Хомовий С.М.</i>
Подання на рецензування	15.11.2022	<i>Хомовий С.М.</i>
Попередній розгляд на кафедрі	29.11.2022	<i>Хомовий С.М.</i>

Керівник кваліфікаційної роботи

Хомовий С.М.
підпис

к.е.н., доцент Хомовий С.М.

Здобувач

Калінчик Ю.В.
підпис

Калінчик Ю.В.

Дата отримання завдання « 1 » _____ 10 2021 р.

АНОТАЦІЯ

Калінчик Ю.В. Облік і аналіз орендних і лізингових операцій.

Досліджено суть поняття оренди і лізингових, їх класифікації та оцінки для цілей обліку і аналізу. Нормативно-правову базу забезпечення обліку і аналізу лізингових операцій, проблемні аспекти їх обліку. Визначено та обґрунтовано напрями удосконалення проблемних аспектів обліку лізингових та орендних операцій в державних підприємствах. Надано шляхи удосконалення у досліджуваному підприємстві.

Використано методи логічного аналізу (при визначенні фінансової суті оренди і лізингу та основних течій облікової політики), а також систематизації (при дослідженні характеристик основних засобів) з метою їх структурування.

Під час проведення аналізу фінансово-економічної характеристики досліджуваного підприємства виявлено не повну відповідність ведення бухгалтерського обліку нормативним документам.

Зроблено висновок, що для використання декількох методів обліку витрат у ДП «Антонов» передбачається застосування контролінгу, який є побудований на інформаційно-аналітичній базі керованих об'єктів. В даному випадку, на основі контролінгу будується система бюджетного планування, метою якого є зменшення витрат організації від негативних факторів впливу на керований об'єкт.

Для розробки економічних методів аналізу найбільш доцільно сформулювати проектно-орієнтований підхід, який дозволить ідентифікувати основні завдання при вирішенні проблем впровадження корпоративної інформаційної системи.

Одержані результати можуть бути використані у ДП «Антонов».

Кваліфікаційна робота магістра містить 102 сторінки, 13 таблиць, 13 рисунків, список використаних джерел із 63 найменувань.

Ключові слова: Оренда, лізинг, основні засоби, бухгалтерський облік, державне підприємство, корпоративна інформаційна система.

ANNOTATION

Kalinchyk Yu.V. Accounting and analysis of rental and leasing transactions.

The essence of the concept of rent and leasing, their classification and evaluation for the purposes of accounting and analysis was studied. Regulatory and legal framework for accounting and analysis of leasing operations, problematic aspects of their accounting. Areas of improvement of problematic aspects of accounting of leasing and rental transactions in state-owned enterprises are defined and substantiated. Ways of improvement in the investigated enterprise are provided.

The methods of logical analysis (when determining the financial essence of rent and leasing and the main currents of accounting policy), as well as systematization (when studying the characteristics of fixed assets) were used in order to structure them.

During the analysis of the financial and economic characteristics of the enterprise under investigation, it was found that accounting was not fully compliant with regulatory documents.

It was concluded that for the use of several methods of cost accounting in the State Enterprise «Antonov» the use of controlling is envisaged, which is built on the information and analytical base of the managed objects. In this case, a budget planning system is built on the basis of controlling, the purpose of which is to reduce the organization's losses from negative factors affecting the controlled object.

For the development of economic methods of analysis, it is most expedient to form a project-oriented approach that will allow identifying the main tasks in solving the problems of implementing a corporate information system.

The obtained results can be used in the Antonov State Enterprise.

The master's thesis contains 102 pages, 13 tables, 13 figures, a list of used sources with 63 names.

Key words: rent, leasing, fixed assets, accounting, state enterprise, corporate information system.

ЗМІСТ

	стор
ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОРЕНДНИХ І ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ.....	8
1.1 Історія виникнення та еволюції оренди та лізингу	8
1.2 Економічна сутність і визначення оренди, лізингу та інвестиційної нерухомості	13
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу орендних і лізингових операцій	17
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ II. 2 ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОРЕНДНИХ І ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА АВІАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ДП «АНТОНОВ».....	26
2.1 Аналіз орендних і лізингових операцій ДП «Антонов»	26
2.2 Відображення інформації про орендні та лізингові операції в бухгалтерському обліку	41
2.3 Відображення інформації про орендні і лізингові операції у фінансовій звітності та порядок їх оподаткування	49
Висновки до розділу 2	56
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ	59
3.1 Покращення бухгалтерського обліку витрат у ДП «Антонов».....	59
3.2 Удосконалення методів аналізу витрат за допомогою автоматизованого управління ресурсами підприємства	67
Висновки до розділу 3	74
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	87

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреева О.І. Примітки до річної фінансової звітності та формування інформації про основні засоби підприємства, що перебувають в операційній оренді чи фінансовому лізингу. *Держава та регіони*, 2019. № 5. С. 4-8.
2. Беляева Л.А. Контроль орендних операцій в сучасних умовах господарювання. *Modern Economics*, 2018. № 11(2018). С. 19-25.
3. Боді З. Фінанси: навч. посіб. З. Боді, Р. Мертон. М. : Вільямс, 2000. 592 с.
4. Боримська К.П. Методика проведення внутрішнього контролю орендних операцій майна комунальної власності. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/35129/38528> (дата звернення: 11.10.2022).
5. Братчук Л.М. Облік орендних операцій в сільськогосподарських підприємствах : монографія. К. : ННЦІАЕ, 2006, 254 с.
6. Братчук Л.М. Питання обліку орендованих об'єктів у сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*, 2009. №8. С. 97-100.
7. Братчук Л.М. Шляхи удосконалення первинного обліку орендних відносин у сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*, 2020. № 12. С. 88-94.
8. Вақун О. Проблемні аспекти обліку орендних операцій за національними та міжнародними стандартами фінансової звітності. *Галицький економічний вісник*, 2019. № 5 (60). С. 102-111.
9. Головченко Н.В. Методика бухгалтерського обліку орендних операцій. *Збірник наукових праць ЧДТУ*, 2010. Вип. 1. С. 189-192.
10. Головченко Н.В. Організація і методика обліку орендних операцій Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. К, 2011. 18 с.

11. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України № 436-IV від 16.01.2003. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/436-15> (дата звернення: 11.07.2022).
12. Гривнак К. Особливості оренди земель та їх оподаткування. *Землепорядний вісник*, 2019. № 9. С. 41-45.
13. Гуторов А.О. Розвиток земельних орендних відносин в аграрному секторі економіки. *Агросвіт*, 2018. № 17. С. 3-11.
14. Діденко Л.М. Оренда: етапи розвитку та економічна сутність. *Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету*, 2012. № 11. С. 188-191.
15. Духновська Л.М. Теоретичні і методологічні аспекти обліку фінансового лізингу. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2014. № 4. С. 22-24.
16. Єрмаков О.Ю. Розвиток орендних земельних відносин сільськогосподарських підприємств: [Монографія]. К, 2013, 225 с.
17. Заєць І.В. Організація внутрішнього контролю операцій з майном, що не належить підприємству на правах власності. *Міжнародний збірник наукових праць*. Випуск 1 (19). С. 154-159.
18. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». №996 від 16.07.99 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1087.271.0> (дата звернення: 10.10.2022).
19. Земельний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <http://www.zakon4.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 11.08.2022).
20. Золотухін О. Оренда техніки: укладаємо договір. *Все про бухгалтерський облік*, 2017. № 50. С. 27-31.
21. Канцедал Н.А. Господарський договір як об'єкт бухгалтерського обліку та контролю. *Економіка АПК*, 2014. № 10. С. 106-110.
22. Коба О.В. Облік орендних операцій. URL: <http://www.vestnikeconom.mgu.od.ua/journal/2016/17-2016/35.pdf> (дата

звернення: 11.10.2022).

23. Коваленко О. Оперативна оренда основних засобів: які документи знадобляться для обліку. *Все про бухгалтерський облік*, 2020. № 94. С. 5-7.

24. Король В.В. Облікове забезпечення оренди земельних ділянок за договорами емфітевзису. *Управлінський облік на підприємствах АПК: стан, перспективи та пріоритети розвитку*, зб. наук. пр. К: КНЕУ, 2018. С. 47-51.

25. Лайчук С.М. Облік і контроль лізингових операцій: теорія і практика: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04; Ін-т аграр. економіки УААН. К., 2012, 20 с.

26. Лепетан І.М. Методологічні підходи до обліку орендних операцій. *Агросвіт*, 2019. № 22. С. 92-97.

27. Литарь А., Ткаченко О. Основні завдання обліку і контролю орендних операцій на сільськогосподарських підприємствах. Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 29-30 жовтня 2020 р. : В 2 т. Том 1. Дніпро: Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2020. С. 35-36.

28. Литвиненко І.Ю. Класифікація оренди для потреб бухгалтерського обліку. *Вісник Житомир, державного технічного університету*. 2019. № 4. С. 86-92.

29. Литвиненко І.Ю. Об'єкти бухгалтерського обліку у сфері орендних відносин. *Міжнародний збірник наукових праць*, 2010. Вип. 3(15). С. 152-158.

30. Макаrenchенко О. Оренда земельних паїв. *Agroexpert*, 2018. №4. С. 40-41.

31. Масленніков Є.І. Управління орендними операціями та їх облік на підприємствах машинобудування. *Праці Одеського політехнічного університету*, 2015. Вип. 3(37). С. 106-114.

32. Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського

обліку за журнально-ордерною формою затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706, із змінами і доповненнями URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.09.2022).

33. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 17 «Оренда». Міністерство фінансів України. URL: http://minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408.

34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі 13 «Оренда». URL: <http://buhgalter911.com/Res/MSBODS/13.pdf> (дата звернення: 14.10.2022).

35. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда». URL: [https://www.minfin.gov.ua/.. /IFRS 16%20ukr_AH%20\(1\)-compressed%20\(1\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/.. /IFRS 16%20ukr_AH%20(1)-compressed%20(1).pdf) (дата звернення: 15.08.2022).

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. *Баланс*, 2013. № 24. С. 7-23.

37. Ніколаєнко Н.В. Класифікація орендних операцій для цілей бухгалтерського обліку. *Вісник КНТЕУ*, 2013. № 4. С. 302-311.

38. Ніколенко Н. Облікова інформація у фінансовій звітності орендаря. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*, 2015. № 1. С. 139-150.

39. Опанасенко О.В. Поняття та ознаки оренди в сфері господарювання. *Порівняльно-аналітичне право*, 2014. №7. С. 92-95.

40. Остапчук С.М. Облік земельних ділянок і прав користування ними в системі міжнародних стандартів фінансової звітності. *Економіка АПК*, 2013. №7. С. 134-141.

41. Панина И.В. Информационное обеспечение анализа эффективности лизинговых операций. *Экономический анализ: теория и практика*, 2002. №3. С. 18-23.

42. Пилипенко І. І. Аудит. Методика документування: навчальний посібник; Співка аудиторів України, Аудиторська палата України. К.:

Держкомстат України, 2003. 457 с.

43. Податковий кодекс України / Верховна Рада України; Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17> (дата звернення: 15.10.2022).

44. Подік А.В. Історія виникнення і аналіз розвитку оренди (лізингу). *Агросвіт*, 2007. №7. С. 18-22.

45. Положення стандарт бухгалтерського обліку 14 «Оренда» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290, із змінами і доповненнями URL: <http://www.rada2.gov.ua>.

46. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 26 «Оренда»: Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629.

47. Росенко О.А. Врегулювання майнових орендних відносин у сільському господарстві. *Економіка АПК*, 2014. №2. С. 43-46.

48. Романченко Ю.О. Облік орендних операцій та оподаткування орендних платежів у бюджетній сфері. *Ефективна економіка*, 2019. № 7. С. 15-18.

49. Свірська С. Оренда земельних паїв у фізичних осіб: ведемо облік правильно. *Баланс-Агро*, 2011. №37. С. 24-27.

50. Свистун Л.А., Левкова Р.М. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. *Економіка і регіон*. 2017. № 4 (65). С. 57-61. [Електронний ресурс]. URL: <http://77.121.11.9/bitstream/PolitNTU/2879/1/%D0%A1%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BD.pdf>

51. Сенів Б.Г. Аналіз ефективності інвестицій в реконструкцію і технічне переозброєння діючих підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.06.04 / Тернопіль. 2004. 20 с.

52. Скрипник С.В. Методичні аспекти формування облікової інформації щодо витрат і калькулювання собівартості продукції у діяльності сільськогосподарських підприємств. *Вісник Бердянського*

університету менеджменту і бізнесу. 2017. № 2 (38). С. 64-73.

53. Скрипник М.І. Методи обліку витрат і методи калькулювання: сутність і співвідношення понять. Міжнародний збірник наукових праць. 2016. Випуск 2(14). С. 202-206.

54. Старікова Л. Про стан справ з реєстрацією договорів оренди землі. *Ефективне тваринництво*, 2014. № 6. С. 34-35.

55. Сук П.Л. Облік розрахунків за оренду земельного паю. *Бухгалтерія в сільському господарстві*, 2018. № 21. С. 2-4.

56. Теньков С. Типові помилки при укладенні договорів оренди і як їх уникнути (за матеріалами судової практики). *Все про бухгалтерський облік*, 2013. № 22. С. 43-45.

57. Ткаль Я.С. Витрати на виробництво як економічна категорія та їх регулювання при веденні бухгалтерського обліку. Вісник Полтавської державної аграрної академії. Вип. 1(8). Т.1. Полтава: ПДАА. 2014. С. 316-322.

58. Харитоновна А. Оренда землі та майна у громадян: порядок розрахунків з орендодавцями. *Баланс-Агро*, 2019. № 20. С. 11-15.

59. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: Пер. с англ.. Київ: Видавництво Знання. 2000. 576 с.

60. Шустваль Т. Оренда МНМА: облік в орендодавця. *Все про бухгалтерський облік*, 2020. № 119. С. 10-12.

61. Шутько Т.І. Економічна сутність управління витратами підприємства. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2014. № 12. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.pauka.com.ua/?op=1&z=3681>

62. Шишкова Н.Л, Шевченко О.О. Гармонізація обліку капітальних інвестицій підприємства. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2020. С. 64.

63. Юрчишена Л.В. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві. Ефективна економіка. 2011. № 8. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_8_26 (дата звернення 24.09.2022).